

Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
Mustafa Kemal University Journal of the Faculty of Education
Yıl/Year: 2017 ♦ Cilt/Volume: 1 ♦ Sayı/Issue: 1, s. 65-79

İlkokul Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrencilere ve Eğitimlerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Silifke İlçesi Örneği)

Derya SÖNMEZ

Milli Eğitim Bakanlığı, Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Kartal İlkokulu,
deryasnmzim@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı ilkokul öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere ve eğitimlerine ilişkin tutumlarını ortaya çıkarmaktır. Araştırma 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılı yaz dönemi mesleki çalışmasında Mersin ili Silifke ilçesindeki öğretmenlerle gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 20 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin üstün yeteneklilik ve üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik tutumlarının belirlenmesi için Tortop (2012) tarafından geliştirilen "Üstün Yeteneklilik ve Üstün Yetenekli Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutumları Ölçeği" kullanılmıştır. Sorulara verilen cevapların frekans (f) ve yüzdeleri (%) hesaplanarak elde edilen veriler yorumlanmıştır. Öğretmenlerin üstün yetenekli eğitimine ilişkin olarak bazı konularda görüş birliğine varırken bazı konularda görüş ayrılıklarına düştükleri belirlenmiştir. Metin içinde daha ayrıntılı bulgu ve sonuçlara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: üstün yeteneklilik, öğretmen tutumu, üstün yetenekli eğitimi

Defining the Primary School Teacher Attitudes Towards Gifted Students and Their Education (Sample of Silifke District)

Abstract

The aim of this study is to reveal the attitudes of primary school teachers towards superior skills and education of gifted students. The research was carried out with the teachers in the Silifke district of Mersin province during the summer term professional education of 2013-2014 academic year. Twenty teachers participated in the study. The "Teacher Attitudes Scale Related to Highly Gifted and Gifted Education" developed by Tortop (2012) was used to determine the attitudes of teachers towards superior ability and education of gifted students. The frequencies (f) and percentages (%) of the answers given to the questions were calculated and interpreted. It has been determined that some of the teachers have fallen into disagreements on some issues while they have reached consensus on some of the issues related to gifted education. More detailed findings and conclusions are included in the text.

Key Words: giftedness, teacher attitude, gifted education

Giriş

Üstün yetenekli birey; yaşlarına göre yüksek düzeyde performans gösteren ve uzmanlar tarafından belirlenen IQ puanı 130 ve üstü olan öğrencilerdir (MEB,2012). Her bireyin yeteneklerinin en üst düzeyde geliştirilmesinin gerekli görüldüğü günümüz eğitim anlayışında üstün yeteneklilerin eğitimi önem kazanmaya başlamıştır. Ancak üstün yetenekli çocukların eğitimi ile ilgili çalışmalar Batılı ülkelerde gelişmiş düzeyde olmasına rağmen ülkemizde üstün yetenekli çocukların eğitimi ile ilgili çalışmaların önemi son yıllarda anlaşılmaya başlanmıştır (Ataman, 1998). Birçok araştırmacı tarafında yapılan çalışmalarda üstün yetenekli bireylerin normal eğitim ortamlarında eğitim ihtiyaçlarını karşılayamadıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle ülkemizde olduğu gibi birçok ülkelerde de üstün yetenekli bireylerin eğitim gereksinimleri ihmal edilmektedir (Sak, 2011).

Üstün yetenekli öğrencilerin eğitim ortamlarında öğretmeni rehber öğrenciyi öğrenmelerinden sorumlu ve aktif kılan, yaparak-yaşayarak öğrenme stratejileri oluşturulan zengin programlarla eğitim gereksinimleri karşılanabilir (Sak, 2011). Bu eğitim programlarını yapılması ve uygulanabilmesi için alanda yetkin öğretmenlere ihtiyaç vardır. Ancak, üstün yetenekli çocuklara yönelik uygulanan akademik eğitimin yetersiz olduğu ve üstün yetenekli öğrencilerin duygusal ihtiyaçlarını giderebilecek öğretmen yeterliliklerinin ve alan bilgisi eksikliğinin olduğu birçok araştırmada vurgulanmaktadır (Gallagher, 1996; Sak, 2011). O yüzden öğretmenlerin üstün yetenekliler eğitimine yönelik görüşlerinin tespit edilmesi günümüzde oldukça önem kazanmıştır (Davis & Rimm, 2004).

Sınıf öğretmeni sınıfındaki öğrencilerin özelliklerini iyi bilmeli ve ilgi alanlarına hitap etmelidir. Ayrıca üstün yetenekli çocuklar birçok farklı sosyo-kültürel alanda ortaya çıkabileceğinden bu ortamlarda sınıf öğretmenleri onları keşfedebilir ve topluma kazandırabilirler. Sınıf öğretmenleri bu kıt kaynakların doğru tespiti için üstün çocukların özellikleri hakkında geniş bilgiye sahip olmalıdır. Normal eğitim sistemi içerisinde de süreklilik gösteren bu öğrencileri yakından tanımak, onlara uygun eğitim ortamları oluşturmak ve potansiyellerini geliştirmek için her yönü ile eğitim kendini geliştirmeli, bu alanda donanımlı olmalıdır. Öğretmenler üstün yetenekli çocukları yalnızca akademik olarak değil, durum ve davranış olarak da etkilemektedirler (Kıldan, 2011).

Günümüzde üstün yetenekli öğrencilerin okullarımızda belirlenip, özel eğitim alma fırsatları yaygınlaşmaktadır. Üstün yetenekli öğrencilerin belirlenmesinde ilkökul dönemi etkili olmaktadır. Bu bağlamda ilkökuldaki öğretmenlerin üstün yeteneklilik ve üstün yetenekli eğitime bakış açısı önemlidir. Bu nedenle çalışmanın amacı ilkökullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere ve üstün yetenekli eğitime ilişkin düşüncelerini ortaya çıkarmaktır.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencilere ve üstün yetenekli eğitime ilişkin tutumların belirlenmesinde nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, daha çok insanların bir konu hakkında inançlarını, görüşlerini tutumlarını ortaya koymak ve belirlemek amacıyla kullanılır (Büyüköztürk vd. 2011).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılı yaz dönemi mesleki çalışmasında Mersin ili Silifke ilçesi Gazipaşa İlkokulunda görev yapan 20 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu

okulun seçilme sebebi ilçe merkezinde yer alan akademik, sanatsal, sosyal, sportif açıdan başarılı bir okul olmasıdır. Aşağıda çalışmada yer alan öğretmenlerin demografik özellikleri verilmiştir.

Tablo A: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	F	%
Erkek	10	50
Kadın	10	50
Toplam	20	100

Tablo A'ya göre çalışma grubunun %50'sini kadın, %50'sini erkek öğretmenler oluşturmuştur.

Tablo B: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mezuniyet Durumlarına Göre Dağılımı

Mezuniyet	F	%
Ön Lisans	2	10
Lisans	17	85
Yüksek Lisans	1	5
Toplam	20	100

Tablo B'ye göre araştırmaya katılan öğretmenlerin % 10'u ön lisans, %85'i lisans, %5'i yüksek lisans mezunudur.

Tablo C: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kıdem Yıllarına Göre Dağılımı

Kıdem Yılı	F	%
1-5 yıl	3	15
6-10 yıl	1	5
11-15 yıl	5	25
16-20 yıl	1	5
21-25 yıl	2	10
25-30 yıl	8	40
Toplam	20	100

Tablo C'ye göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %15'inin kıdem yılı 1-5 yıl, %5'inin 6-10 yıl, %25'inin 11-15 yıl, %5'inin 16-20 yıl, %10'unun 21-25 yıl, %40'ının 25-30 yıl çalışma sürelerinin olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri 34 maddeden oluşan "Üstün Yeteneklilik ve Üstün Yetenekli Eğitime İlişkin Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Nadeau (1984) ve Gagne ve Nadeau (1985) tarafından geliştirilen bu ölçek, Tortop (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Üstün yeteneklilik ve üstün yetenekli eğitime ilişkin öğretmen görüşlerini belirleme ölçeğindeki veriler analiz edilerek her maddeye ilişkin veriler yüzde ve frekans olarak belirlenmiş ve yorumlanmıştır.

Bulgular

Araştırmada elde edilen bulgular yukarıda değinilen yöntemlere uygun olarak öğretmenlerin görüşlerini ölçen ölçekten elde edilen bulgulardan oluşmuştur. Her madde verileri yüzde ve frekans olarak tek tek değerlendirilip bulgular aşağıdaki şekilde biçimlenmiştir.

Tablo 1: “Okullarımız Üstün Yetenekli Öğrencilere Özel Eğitim Hizmetlerini Sunmalıdır.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	3	15
Kararsızım	0	0
Katılıyorum	7	35
Kesinlikle Katılıyorum	10	50
Toplam	20	100

Tablo 1 sonucuna göre öğretmenlerinin çoğunluğunun (katılıyorum ve tamamen katılıyorum dereceleri birlikte değerlendirildiğinde) (%35, %50) üstün yetenekli öğrenciler için okullar özel eğitim hizmeti sunulmalıdır demelerine karşın, bu görüşe katılmayan öğretmenlerin oranı %15'tir.

Tablo 2: “Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitim Gereksinimlerini Karşılamanın En İyi Yolu Onları Özel Sınıflara Koymaktır.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	2	10
Kararsızım	1	5
Katılıyorum	9	45
Kesinlikle Katılıyorum	8	40
Toplam	20	100

Tablo 2 sonucuna bakıldığında öğretmenlerin çoğunluğu (katılıyorum ve tamamen katılıyorum dereceleri birlikte değerlendirildiğinde) (%45, %40) üstün yetenekli öğrencileri eğitim ihtiyaçları için özel sınıflara koyma görüşünü belirtirken, öğretmenlerin %10 u bu görüşe karşı çıkmıştır.

Tablo 3: “Özel Eğitim Hizmetlerine En Fazla İhtiyaç Duyan Öğrenciler Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerdir.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	5	25
Kararsızım	2	10
Katılıyorum	7	35
Kesinlikle Katılıyorum	6	30
Toplam	20	100

Tablo 3'e göre özel eğitime ihtiyacı en fazla olan öğrencilerin öğrenme güçlüğü olan öğrenciler olduğunu belirten öğretmenlerin oranı %65 iken öğretmenlerin %10'u bu konuda kararsız olduğunu ve %25'inin bu görüşe olumsuz tutum göstermişlerdir.

Tablo 4: "Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Yapılan Özel Programlar Seçkinlik (Elitizm) Oluşturacağı İçin Sakıncalıdır."

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	10	50
Katılmıyorum	8	40
Kararsızım	0	0
Katılıyorum	2	10
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 4'e göre üstün yetenekli öğrencilere yapılan özel programların seçkinlik oluşturacağına öğretmenlerin %90'ı katılmadığını, %10'unun kararsız olduğunu göstermektedir.

Tablo 5: "Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Yapılan Özel Eğitim Hizmetleri Ayrımcılığı Gösteren Bir İşarettir."

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	13	65
Katılmıyorum	7	35
Kararsızım	0	0
Katılıyorum	0	0
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 5 sonucuna göre öğretmenlerin (katılmıyorum ve tamamen katılmıyorum dereceleri birlikte değerlendirildiğinde) (%65, %35) %100'ü üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel eğitim hizmetlerinin ayrımcılığa neden olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 6: "Üstün Yetenekli Öğrenciler İçin Özel Sınıflar Oluşturulması, Diğer Öğrencilerin Kendilerini Değersiz Hissetmesine Neden Olur."

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	8	40
Katılmıyorum	9	45
Kararsızım	2	10
Katılıyorum	1	5
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 6'ya göre öğretmenlerin %85'i üstün yetenekli öğrencilerin özel sınıflara alınmasının diğer öğrencilerin kendilerini değersiz hissetmelerine neden olmayacağını belirtirken, %10'u kararsız ve %5'i diğer öğretmenlerin görüşlerine karşı çıkmışlardır.

Tablo 7. “Sınıf Atlayan Üstün Yetenekli Öğrencilerin Çoğu, Kendilerinden Yaşça Büyük Olan Gruba Sosyal Uyum Sağlamada Zorluk Çekerler.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	3	15
Katılmıyorum	2	10
Kararsızım	5	25
Katılıyorum	8	40
Kesinlikle Katılıyorum	2	10
Toplam	20	100

Tablo 7 incelendiğinde sınıf atlayan öğrencilerin sosyal gruba uyum sağlamada zorluk çekeceğine öğretmenlerin %25’i kararsız olmasına rağmen %50’si öğrencilerin zorluk çekeceğini belirtmiştir.

Tablo 8. “Üstün Yetenekli Öğrencilerin Bulunduğu Sınıfta Zaman Kaybetmesi, Atlanılan Bir Üst Sınıfa Uyum Sağlamasından Daha Fazla Zarar Verir.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5
Katılmıyorum	4	20
Kararsızım	9	45
Katılıyorum	4	20
Kesinlikle Katılıyorum	2	10
Toplam	20	100

Tablo 8’e göre üstün yetenekli öğrencinin bulunduğu sınıfta zaman kaybetmesi, atlanılan bir üst sınıfa uyum sağlamasından daha fazla zarar verir görüşüne öğretmenlerin (%45’i) büyük çoğunluğu kararsız kalmıştır.

Tablo 9. “Üstün Yetenekli Çocuklar Eğitim İhtiyaçları Yeterince Karşılanmadığı İçin Okullarında Genelde Sıkılırlar.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5
Katılmıyorum	1	5
Kararsızım	1	5
Katılıyorum	12	60
Kesinlikle Katılıyorum	5	25
Toplam	20	100

Tablo 9 sonucuna bakıldığında öğretmenlerin %85’i üstün yetenekli öğrencilerin eğitim ihtiyaçları yeterince karşılanmadığı için okullarda sıkılacağını belirtmişlerdir.

Tablo 10. “Üstün Yetenekli Çocukların Aileleri Çocuklarının Sınıf Atlaması İçin Devamlı Baskı Yapar.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	2	10
Katılmıyorum	2	10
Kararsızım	14	70
Katılıyorum	0	0
Kesinlikle Katılıyorum	2	10
Toplam	20	100

Tablo 10’a göre öğretmenlerin %70’i üstün yetenekli çocukların aileleri sınıf atlama konusunda devamlı baskı yapmaları görüşünde kararsız kalmışlardır.

Tablo 11. “Üstün Yetenekli Öğrenciler Eğitim İhtiyaçları Yeterince Karşılanmadığı İçin Normal Sınıflarda Zamanlarını Boşa Harcarlar.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5
Katılmıyorum	2	10
Kararsızım	3	15
Katılıyorum	11	55
Kesinlikle Katılıyorum	3	15
Toplam	20	100

Tablo 11’de üstün yetenekli öğrencilerin normal sınıflarda zamanlarını boşa harcadıkları görüşüne öğretmenlerin %70’i katılırken, %15’i katılmamakta ve %15’i kararsız kalmaktadır.

Tablo 12. “Bizler Üstün Yetenekli Öğrencilerden Çok Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilere Özel Destek Vermekle Sorumluyuz.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	6	30
Katılmıyorum	7	35
Kararsızım	2	10
Katılıyorum	4	20
Kesinlikle Katılıyorum	1	5
Toplam	20	100

Tablo 12’ye göre katılmıyorum ve tamamen katılmıyorum dereceleri birlikte değerlendirildiğinde (%30, %35) öğretmenlerin %65’i bu madde görüşüne karşı çıkmışlardır.

Tablo 13. “Üstün Kişiler Toplumumuz İçin Çok Değerli Bir Hazinedir.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5
Katılmıyorum	0	0
Kararsızım	1	5
Katılıyorum	9	45
Kesinlikle Katılıyorum	9	45
Toplam	20	100

Tablo 13’e göre katılıyorum ve tamamen katılıyorum dereceleri birlikte değerlendirildiğinde (%45, %45) öğretmenlerin %90’ı üstün kişilerin toplumumuz için değerli olduğu görüşüne katılmışlardır.

Tablo 14. “Okullarımızda Üstün Yetenekli Öğrencilerin Özel Eğitim İhtiyaçları Sıkça İhmal Edilmektedir.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5
Katılmıyorum	0	0
Kararsızım	3	15
Katılıyorum	11	55
Kesinlikle Katılıyorum	5	25
Toplam	20	100

Tablo 14’e bakıldığında öğretmenlerin %80’i okullarda üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçlarının ihmal edildiğini belirtmişlerdir.

Tablo 15. “Üstün Yetenekli Bireylerin, Yeteneklerini Tam Olarak Geliştirmek İçin Özel İlgi ve Desteğe İhtiyaçları Vardır.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	1	5
Kararsızım	0	0
Katılıyorum	7	35
Kesinlikle Katılıyorum	12	60
Toplam	20	100

Tablo 15’te öğretmenlerin %95’i üstün yetenekli öğrencilerin özel ilgi ve desteğe ihtiyacı olduğunu söylemişlerdir.

Tablo 16. “Okullarımız Üstün Yetenekli Öğrencilerin Özel Eğitim İhtiyaçlarını Karşılama Zaten Yeterlidir.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	9	45
Katılmıyorum	10	50
Kararsızım	1	5
Katılıyorum	0	0
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 16’ya göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%95) okullarımızın üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 17. “Toplumun Üstün Yetenekli Bir Bireyi Olarak Düşünülme Çok İstiyorum.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5
Katılmıyorum	7	35
Kararsızım	7	35
Katılıyorum	5	25
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 17’de öğretmenlerin %35’i üstün yetenekli birey olarak düşünülme kararsız iken %40’ı üstün yetenekli olarak düşünülme katılmamakta ve %25’i katılmaktadır.

Tablo 18. “Üstün Öğrencilerinin Yeteneklerinin Geliştirilmesinde Büyük Sorumluluk Ailelerinindir.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	3	15
Katılmıyorum	7	35
Kararsızım	5	25
Katılıyorum	5	25
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 18’e göre üstün yetenekli öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesinde sorumluluğun ailelerde olduğuna katılmayanların oranı %50 iken bu görüşe katılanlar %25 ve kararsız kalanlar da %25’tir.

Tablo 19. “Bir Çocuk Üstün Yetenekli Olarak Etiketlenirse Arkadaş Edinmede Daha Fazla Zorluk Çeker.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5
Katılmıyorum	5	25
Kararsızım	9	45
Katılıyorum	4	20
Kesinlikle Katılıyorum	1	5
Toplam	20	100

Tablo 19’da çocuğun üstün olarak etiketlenmesinin arkadaş edinmede zorluk oluşturacağı görüşüne öğretmenlerin %45’i kararsız kalmıştır. %25’i katılmış ve %30’u görüşe katılmamıştır.

Tablo 20. “Üstün Yetenekli Öğrencilerin Normal Sınıflarda Öğrenim Görmeleri Sağlanmalıdır, Çünkü Üstün Yetenekli Öğrenciler Diğer Öğrenciler İçin Bir Entelektüel Uyarıcı Rolü Üstlenirler.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	2	10
Katılmıyorum	4	20
Kararsızım	6	30
Katılıyorum	7	35
Kesinlikle Katılıyorum	1	5
Toplam	20	100

Tablo 20’ye bakıldığında üstün yetenekli öğrencilerin normal sınıflarda eğitim alarak diğer öğrencilere entelektüel uyarıcı olacağı görüşüne katılan öğretmenlerin %40, kararsız kalanların %30, katılmayanların %30 olduğunu görmekteyiz.

Tablo 21. “Öğrencileri Üstün Yetenekli ve Diğerleri Diye Ayırırsak, Daha Birçok Etiketlemeleri de Arttırırız.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	3	15
Katılmıyorum	7	35
Kararsızım	3	15
Katılıyorum	2	10
Kesinlikle Katılıyorum	5	25
Toplam	20	100

Tablo 21’de öğrencileri üstün yetenekli ve diğerleri olarak ayırdığında etiketlemenin artacağını belirten öğretmenlerin oranı %35 iken bu görüşe katılmayanlar %50 ve kararsız kalanlar %15’tir.

Tablo 22. “Bazı Öğretmenler, Üstün Yetenekli Öğrenciler Tarafından Otoritelerinin Sarsıldığını Hissederler.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	3	15
Katılmıyorum	8	40
Kararsızım	7	35
Katılıyorum	2	10
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 22’ye bakıldığında öğretmenlerin %55’i bazı öğretmenlerin üstün öğrenciler tarafından otoritelerinin sarsıldığı görüşüne katılmamaktadırlar.

Tablo 23. “Okullarımızda Üstün Yetenekli Öğrenciler Zaten Ayrıcalıklı Konumdadır.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	5	25
Katılmıyorum	13	65
Kararsızım	1	5
Katılıyorum	1	5
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 23'te öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%90) üstün yetenekli öğrencilerin okullarda ayrıcalıklı konumda olduğu görüşüne katılmamaktadırlar.

Tablo 24. “Bir Toplum İlerlemek İçin Üstün Yetenekli Bireylerin Yeteneklerini En Üst Düzeyde Geliştirmelidir.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	0	0
Kararsızım	0	0
Katılıyorum	9	45
Kesinlikle Katılıyorum	11	55
Toplam	20	100

Tablo 24'e göre öğretmenlerin %100'ü toplumun ilerlemesi için üstün yetenekli bireylerin yeteneklerinin en üst düzeyde geliştirilmesi gerektiği konusunda görüş birliğine vardıklarını görmekteyiz.

Tablo 25. “Biz Üstün Yetenekli Öğrencilere Özel Eğitim Hizmeti Sunmakla Geleceğimizin Söz Sahibi Sınıfını Oluşturmaktayız.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	2	10
Katılmıyorum	6	30
Kararsızım	5	25
Katılıyorum	6	30
Kesinlikle Katılıyorum	1	5
Toplam	20	100

Tablo 25'e bakıldığında bu maddede öğretmenlerin görüş ayrılıklarına düştüğünü görmekteyiz.

Tablo 26. “Vergi Mükellefleri, Küçük Bir Azınlık Olan Üstün Yeteneklilerin Özel Eğitim İhtiyaçların İçin Vergi Vermek Zorunda Olmamalıdır.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	3	15
Katılmıyorum	7	35
Kararsızım	4	20
Katılıyorum	5	25
Kesinlikle Katılıyorum	1	5
Toplam	20	100

Tablo 26'ya göre öğretmenlerin %50'si vergi mükelleflerinin üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi için zorunlu vergi vermelidir derken bu görüşe öğretmenlerin %30'u katılmamakta ve %20'si kararsız kalmaktadır.

Tablo 27. “Normal Düzeydeki Çocuklar Toplumumuzun Ana Kaynağıdır, Bu Yüzden İlgi Odağımızda Asıl Onlar Olmalı.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	2	10
Katılmıyorum	9	45
Kararsızım	4	20
Katılıyorum	4	20
Kesinlikle Katılıyorum	1	5
Toplam	20	100

Tablo 27’ye göre asıl ilgi odağında normal çocukların olması gerektiği görüşüne öğretmenlerin %25’i katılırken %55’i katılmamakta %20’si kararsız kalmaktadır.

Tablo 28. “Eğer Üstün Yetenekli Çocuklara Özel Destek ve İlgi Verilirse Kibirli veya Bencil Olabilirler.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	8	40
Katılmıyorum	7	35
Kararsızım	2	10
Katılıyorum	3	15
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 28’e bakıldığında öğretmenlerin %75’i üstün yetenekli çocuklara verilecek özel destek ve ilgi sonucunda bencil olabilecekleri görüşüne katılmamışlardır.

Tablo 29. “Üstün Yetenekli Öğrenciler Sınıf Atlatılırsa, Önemli Fikirlerini Yitirirler.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	6	30
Katılmıyorum	6	30
Kararsızım	4	20
Katılıyorum	4	20
Kesinlikle Katılıyorum	0	0
Toplam	20	100

Tablo 29’a göre üstün yetenekli çocukların sınıf atlamalarında öğrencilerin bilgilerinde boşluk olacağına katılmayan öğretmenlerin oranı %60 iken öğretmenlerin %20’si kararsız kalmıştır.

Tablo 30. “Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler İçin Ayrılan Yatırımların Aynısını Üstün Öğrenciler İçin de Yapmalıyız.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	0	0
Kararsızım	1	5
Katılıyorum	10	50
Kesinlikle Katılıyorum	9	45
Toplam	20	100

Tablo 30’a göre öğretmenlerin çoğunluğunun (%95) öğrenme güçlüğü öğrenciler için ayrılan yatırımların üstün yetenekli öğrenciler içinde yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablo 31. “İnsanlar Tarafından Kiskanıldıkları İçin Üstün Çocuklar Genelde Dışlanırlar.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	2	10
Katılmıyorum	4	20
Kararsızım	5	25
Katılıyorum	8	40
Kesinlikle Katılıyorum	1	5
Toplam	20	100

Tablo 31'e bakıldığında üstün çocukların kiskanıldığına öğretmenlerin %45'i katılırken %30'u katılmamakta ve %25'i kararsızdır.

Tablo 32. “Okulların Normal Programları Üstün Öğrencilerin Entelektüel Merakını Söndürür.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	3	15
Katılmıyorum	3	15
Kararsızım	4	20
Katılıyorum	8	40
Kesinlikle Katılıyorum	2	10
Toplam	20	100

Tablo 32'de öğretmenlerin %50'si okullardaki normal programların üstün öğrencilerin entelektüel merakını söndürdüğüne katılırken, öğretmenlerin %20'si kararsız %30'u bu görüşe katılmamaktadır.

Tablo 33. “Yarının Toplumunun Liderlerini Çoğunlukla Günümüzün Üstünlerinden Meydana Gelecektir.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	2	10
Katılmıyorum	5	25
Kararsızım	3	15
Katılıyorum	8	40
Kesinlikle Katılıyorum	2	10
Toplam	20	100

Tablo 33 sonucuna göre öğretmenlerin %50'si toplumun liderlerinin üstünlerden oluşacağına katılırken, öğretmenlerin %35'i bu görüşe katılmamaktadır.

Tablo 34. “Üstün Çocukların Büyük Çoğunluğuna Sınıf Atlaması İçin İzin Verilmelidir.”

Önemli Görülme Derecesi	F	%
Kesinlikle Katılmıyorum	2	10
Katılmıyorum	4	20
Kararsızım	3	15
Katılıyorum	9	45
Kesinlikle Katılıyorum	2	10
Toplam	20	100

Tablo 34 sonucuna göre öğretmenlerin %55'i üstün yetenekli çocukların sınıf atlamasına izin verilmesine katılırken %30'u buna katılmamakta ve %15'i kararsız olduğunu belirtmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Yapılan çalışma sonucunda Gagne ve Nadeau (1985) tarafından geliştirilen ölçeğin Tortop (2012) tarafından Türkçe uyarlama çalışmasında elde edilen 34 maddelik tutum ölçeği sonucunda öğretmenlerin bazı maddelerde görüş birliğine varırken (5, 24, 13, 15,16, 30) bazı maddeler üzerinde görüş ayrılıklarına (31, 17, 20, 25) vardıklarını bazı maddelerde de büyük bir kararsızlık (8, 10, 19) oluşturdukları tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin tamamına yakını üstün yetenekli öğrenciler için yapılan özel eğitim hizmetlerinin ayrımcılığa neden olmadığını, üstün kişilerin toplumun için önemli olduğunu, üstün yetenekli öğrencilerin özel ilgi ve desteğe ihtiyacı olduğunu, okullarımızın üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olmadığını, üstün yetenekli bireylerin yeteneklerinin en üst düzeyde geliştirilmesi gerektiği, öğrenme güçlüğü öğrenciler için ayrılan yatırımların üstün yetenekli öğrenciler içinde yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler kendilerini üstün yetenekli görme, üstün yetenekli öğrencilerin normal sınıflarda eğitim almaları ve üstün yetenekli öğrencilerin dışlandıkları konularında görüş ayrılıklarına düştükleri belirlenmiştir. Öğretmenler üstün yetenekli öğrencilere sınıf atlatma ve bu konuda üstün yetenekli öğrencilere sahip ailelerin öğretmenlere baskı yapma konusunda öğretmenlerin büyük çoğunluğunun kararsızlık yaşadığı görülmüştür.

Şahin (2012) sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrenciler ve özellikleri hakkında bilgi düzeylerini arttırmaya yönelik eğitim programlarının etkililiği ile ilgili araştırmasında 201 kadın ve 150 erkek öğretmenden oluşan çalışma grubundan elde ettiği sonuçlara göre öğretmenlerin cinsiyeti, meslek deneyimi ve eğitim verdiği sınıf düzeyi benzer düzeyde olarak ifade edilmiştir.

Sürmeli (2015) araştırmasının bulgularından yola çıkarak elde ettiği sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin, üstün yetenekli öğrencilerin özellikleri ile ilgili bilgi alt yapılarının yeterli seviyede olmadığı kanısına varmıştır. Üstün yetenekli öğrencilerin sosyal özelliklerini ifade eden denencelere öğretmenler düşük düzeyde farkındalık gösterirken, zihinsel özelliklerini ifade eden denencelere yüksek düzeyde farkındalık göstermişlerdir. Bu da öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencileri okul içi başarı faktörüyle değerlendirdikleri sonucunu ön plana çıkarmıştır. Üstün yetenekli öğrenciler birden fazla alanda başarı gösterebilecekleri için, bu bilgi seviyesi ile öğretmenlerin bu öğrencileri etkili bir şekilde fark etmeleri ve yönlendirmeleri olanaksız görülmektedir.

Üstün yetenekli bireylerin eğitimiyle ilgili çalışmalar açısından ülkemizin de eksikliği bulunmaktadır (Sak, 2011). Bu alanda nitelikli araştırmaların çoğalması için üstün yeteneklilerin eğitimiyle ilgili araştırmalara önem verilmelidir.

İlkokul öğretmenlerinin üstün yeteneklilik ve üstün yetenekli çocukların özellikleri hakkında bilgi sahibi olmaları için hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Eğitim Fakültelerinin Temel Eğitim Bölümünde öğrenim gören Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği adaylarına lisans eğitimleri sırasında üstün yetenekliler eğitimi ile ilgili dersler verilebilir. TÜBİTAK-4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları kapsamında öğretmen ve öğretmen adaylarına yönelik üstün yetenekliler eğitiminde yenilikçi eğitim uygulamaları ile ilgili projeler üniversitelerin ilgili bölümleri tarafından hazırlanabilir.

Kaynakça

- Ataman A., (1998). Üstün Zekâlılar ve Üstün Yetenekliler, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 183-185.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, PegemA yayıncılık, 8. baskı, Ankara.
- Davis, G., & Rimm, S. (2004). Education of the gifted and talented (5th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Gagné, F., & Nadeau, L. (1985). Dimensions of Attitudes Toward Giftedness. In A. H. Roldan, (ed.), Gifted and Talented Children, Youth and Adults: Their Social Perspective and Culture (pp. 148-170). NY: Trillium Press.
- Gallagher, J. J. (1996). Educational Research and Educational Policy: The Strange Case of Acceleration. In C. P. Benbow & D. Lubinski (Eds.), Intellectual talent: Psychometric and Social Issues (pp. 83-92). Bal-timore: The John Hopkins University Press.
- Kıldan, A. O. (2011). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Çocuklar Hakkındaki Görüşleri. Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt :19 No :3, 805-818.
- Levent, F. (2011). Üstün Yetenekli Çocukların Hakları El Kitabı, Anne Baba ve Öğretmenler için. Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul.
- MEB, Bilim Sanat Merkezi Yönergesi (2012). http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2593_0.html
- Sak, U. (2011). Üstün Yetenekliler Eğitim Programları Modeli (ÜYEP) ve Sosyal Geçerliliği. Eğitim ve Bilim. 36(161), 1-17.
- Sürmeli, V. (2015). Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrenciler Hakkındaki Farkındalık Düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Şahin, F. (2012). Sınıf Öğretmenlerinin Üstün Yetenekli Öğrenciler ve Özellikleri Hakkındaki Bilgi Düzeylerini Arttırmaya Yönelik Eğitim Programının Etkililiği. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi.
- Tortop, H. S. (2012) Öğretmenler için Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeği Adaptasyon Çalışması. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(1),89-106.

Summary

Nowadays, gifted students are identified in our schools and opportunities for special education are getting widespread. The elementary school period is influential in determining gifted students. In this context, it is important that elementary school teachers view their superior ability and gifted education. The aim of the work is to reveal the attitudes of elementary school teachers towards superior skills and education of gifted students. The research was carried out with the teachers in the Silifke district of Mersin province during the summer term professional education of 2013-2014 academic year. 20 class teachers, 10 male and 10 female teachers, participated in the study. The "Teacher Attitudes Scale Related to Highly Talented and Talented Education" developed by Tortop (2012) was used to determine the attitudes of teachers towards superior ability and education of gifted students. In this research, the screening model was used in determining the attitudes of the teachers on their superior ability and gifted education. The data for determining teacher opinions on gifted talent and gifted education were analyzed by statistical methods and the data for each item were determined and interpreted as percentage (%) and frequency (f). As a result of the study, the teachers' opinions on some items (5, 24, 13, 24) were obtained as a result of the 34-item attitude scale obtained by Tortop (2012) in the Turkish version of the scale developed by Gagne and Nadeau (1985) (15, 16, and 30) found that they had some disagreements (31, 17, 20, 25) on some items constituted a large indecision

(8, 10, 19) in some materials. The fact that the special education services for the gifted students who are close to the teachers all do not lead to discrimination is important because the superior people are important for the society and the fact that our schools are not enough to meet the special education needs of the gifted students, the talents of the gifted individuals should be developed at the highest level, They should be done within talented students. It has been determined that teachers see themselves as gifted individuals, gifted students have to be educated in normal classes and gifted students fall into disagreements on what they are not. It has been seen that the vast majority of teachers have been unconcerned about teaching classrooms for gifted students and for families with gifted students to put pressure on teachers.

Our country is lacking in terms of research on the training of talented people. In-service trainings can be organized for elementary school teachers to have knowledge of the capabilities of gifted and talented children. Courses for Pre-school and Classroom Teachers who are studying in the Basic Education Department of Education Faculties can be taught during their undergraduate education. TUBITAK-4005 Innovative Educational Practices can be prepared by the relevant departments of the universities for the projects related to the innovative education applications in the training of the gifted students towards the teacher and the teacher candidates.